

зарубіжній германістиці; викладення основних положень германського мовознавства, які є науковою базою для спеціальних лінгвістичних дисциплін [1, с.45].

Література

1. Домброван Т. І. Загальнотеоретичний курс англійської мови як другої іноземної : курс лекцій для студентів університетів / Т. І. Домброван. – Вінниця : Нова Книга, 2009. – 128 с.

2. Лещенко Ю. Е. Становление межъязыковых связей в ситуации учебного билингвизма / Ю. Е. Лещенко // Вестник Пермского Национального исследовательского политехнического университета. Проблемы языкознания и педагогики. – 2016. – № 2. – С. 147-156, DOI: 10.15593/2224-9389/2016.2.14

3. Місечко О. Формування системи професійної підготовки вчителя іноземної мови у педагогічних навчальних закладах України (1900 –1964 рр.): дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04 / Місечко Ольга Євгенівна. – Житомир, 2011. – 603 с.

УДК 378.016:373

ТЕЛИЧКО Т. В.

Мукачівський державний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах студент, який здобуває вищу освіту, все частіше стикається з проблемою вільного використання міждисциплінарних знань. Використання міждисциплінарних знань у процесі професійної підготовки фахівців різних напрямів є досить актуальною проблемою, однак ще не вивченою. Дискусії, які розгортаються щодо доцільності використання міждисциплінарних зв'язків та інтеграції, однотайні в одному: міжнаукова інтеграція – явище позитивне, однак за умови правильної, методично вивіреної структури. Проблема професійної підготовки майбутніх вихователів є міждисциплінарною і синтетичною, що вимагає інтеграції та визначення структури міждисциплінарних зв'язків, які задіяні в цьому процесі.

Відкидаючи загально дидактичне розуміння міждисциплінарних зв'язків та їхнє обмежене використання в процесі окремо взятої дисципліни, І. Луценко пропонує розглядати їх як систему, структура якої формується в процесі навчання. Водночас, змістовний аспект цієї системи, згідно з концепцією І. Луценко, створюється шляхом координації та систематизації навчального матеріалу, розробленого на науковому змісті різних наукових галузей спільними зусиллями педагогів тих навчальних предметів, які увійшли в певну міждисциплінарну систему [1, с. 256].

Міждисциплінарна інтеграція і кредитно-модульна система, на нашу думку, є взаємно протилежними одиницями вимірювання освітнього процесу. За умови кредитно-модульної системи основною одиницею виміру є модулі, в яких чітко регламентований обсяг знань, умінь і навичок (від максимального до мінімального), і чітко визначені межі контролю з дотриманням виконання завдань кожного з модулів. Використання міждисциплінарних зв'язків передбачає найширший конгломерат принципів, методів, форм роботи, ніж

пропонує кредитно-модульна система. З іншого боку, кредитно-модульна система дещо спрощує схему використання міждисциплінарних зв'язків [2, с. 5]. Регламентуючи максимальну і мінімальну кількість балів за успіхи у вивченні певної дисципліни за стобальною шкалою (від 0 до 100 балів), Болонський процес дозволяє викладачеві вищої школи підходити більш диференційовано до оцінки навчальних досягнень студентів. Не погоджуючись з негативною оцінкою щодо негативного впливу інтеграційних явищ в освіті на функціонування міждисциплінарної структури, І. Луценко відзначає необхідним координоване використання міждисциплінарних зв'язків та інтеграції змісту навчання, оскільки це продиктовано особливостями сучасної системи освіти [1, с. 257].

Міждисциплінарна наукова інтеграція в професійній підготовці майбутніх вихователів передбачає реалізацію певних напрямів, передусім: узгодженість навчальних планів і робочих програм ЗВО, які готують фахівців за спеціальністю 7.01010101 – «Дошкільна освіта»; ознайомлення викладачів із змістом робочих програм курсів, які викладаються протягом усього терміну навчання майбутніх вихователів; скорочення аудиторних годин з деяких теоретичних дисциплін і на цій основі збільшення годин, що відводяться на вивчення професійних методик. Реалізація першого напрямку передбачає загальний перелік і структуру дисциплін, що вивчаються студентами спеціальності «Дошкільна освіта». Доцільними є: організація круглих столів, прес-конференцій керівників інститутів, факультетів дошкільної освіти в онлайн-режимі; розміщення навчальних планів закладів вищої освіти України та робочих програм викладачів профільних кафедр у мережі Інтернет; узгодження кількості лекційних та практичних занять з окремих фахових дисциплін, внесенням до навчальних планів інтегрованих спецкурсів, які сприяють підвищенню якості одержуваних знань, умінь і навичок у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів.

Що стосується другого напрямку, то ознайомлення викладачів зі змістовною насиченістю і структурою робочих програм навчальних курсів сприяє усуненню повторів у викладанні матеріалу, розширенню і збагаченню педагогічного світогляду викладачів закладів вищої освіти, підвищує якість професійної підготовки майбутніх вихователів під час навчання.

Професійну підготовку майбутніх вихователів забезпечують дисципліни, які за своїм смисловим насиченням містять теоретичні і практичні блоки. Наукова інтеграція зазначених курсів повинна ґрунтуватися не лише на змісті спеціальних дисциплін, що вивчаються студентами на перших курсах навчання («Педагогіка», «Психологія», «Вступ до спеціальності» т ін.), а й дисциплін загальноосвітнього циклу («Культурологія», «Українська мова за професійним спрямуванням» тощо).

Відтак, наукова інтеграція на основі міждисциплінарних зв'язків є необхідною передумовою розвитку та модернізації професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти.

Література

1. Луценко І. О. Забезпечення міжпредметних зв'язків та інтеграції змісту навчання у професійній підготовці майбутнього вихователя. Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського. 2012. Вип. 1.37. С. 254–258.
2. Бех І.Д. Інтеграція як освітня перспектива. Початкова школа. 2002. Вип. 5. С. 5–6.

УДК 376:373.2.09

ТИШКУЛ Є.С., ЧЕКАН О.І.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Аналіз закордонної практики свідчить, що інклюзивна освіта передусім є можливістю для дітей з нерізко вираженими вадами психофізичного розвитку. Це, зокрема, окремі форми затримки психічного розвитку, певні мовленнєві відхилення, зниження слуху чи зору, нескладні опорно-рухові вади, порушення емоційно-вольової сфери. Якщо такі діти мають збережений інтелект, самостійно себе обслуговують, адекватно контактують з однолітками, мають сімейну підтримку, то, за умови фахового психолого-педагогічного супроводу, вони цілком можуть засвоювати культурний досвід у середовищі здорових однолітків. Згідно з Концепцією розвитку інклюзивного навчання в Україні здійснюється активний пошук та впровадження ефективних шляхів соціальної взаємодії дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку, із їхніми здоровими однолітками. Найпершими, хто помічає проблеми та труднощі у розвитку дитини є батьки, лікарі-педіатри, вихователі. Тому дуже важливо, щоб вони не зволікали, не чекали на спонтанне усунення вади, а звернулися до фахівців. Консультацію щодо раннього розвитку дитини, створення необхідних для неї умов, за необхідності - і допомогу, можна одержати у психолого-медико-психологічних консультаціях. Для цього батькам не потрібно жодних направлень і дозволів. Вони можуть відвідати ПМПК з власної ініціативи. Чим раніше дитина одержить необхідну допомогу (педагогічну, психологічну, медичну), тим легше буде структура її дефекту, тим краще вона розвиватиметься. Важливо, щоб і вихователі дошкільних закладів вчасно помічали проблеми поведінки дітей, труднощі у навчанні і радили батькам відвідати спеціалістів ПМПК. Саме вони допоможуть визначити, що спричинило труднощі чи вади у розвитку дитини, привело до проблем шкільного навчання: порадять, які умови створити у сім'ї, дитячому садку; нададуть корекційну допомогу або порадять спеціальний заклад для цього. Приймати рішення про заклад для дитини з психофізичними вадами мають батьки разом із фахівцями ПМПК.

Тобто, потрібно рекомендувати заклад з урахуванням суто індивідуальних особливостей розвитку дитини та потреб родини. Вагомого значення для правильної постановки діагнозу, вибору форми організації навчання, реалізації індивідуального підходу набуває психолого-педагогічна характеристика на дитину, написана педагогами дитячого садка, у якому вона перебувала. Адже у процесі систематичного навчання та виховання дитини

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>